

วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21: มองผ่านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา*
English Learning Culture for Business Communication
in 21st Century: A Buddhism Perspective

ปริยารัตน์ ศรีชัยวงศ์

Preeyarut Srichaiwong

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna, Lamphang, Thailand.

Corresponding Author's Email: pkapunya@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบททางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 60 คน ในปีการศึกษา 2562

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ลงเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจ โดยเป้าหมายในการเรียนวิชานี้คือนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดกับธุรกิจของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในการศึกษาในห้องเรียนนักศึกษาทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ออนไลน์ได้ไม่ว่าจะเป็น เว็บไซต์ฝึกทักษะภาษาอังกฤษออนไลน์ Facebook หรือว่า YouTube รวมไปถึงแอปพลิเคชัน Line ที่เอาไว้พูดคุยกันเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและเรื่องอื่นๆ ที่นักศึกษาสนใจ สำหรับเนื้อหาที่นักศึกษาสนใจที่จะศึกษานอกเวลาเรียนจะเป็นเนื้อหาจำพวกคลิปวิดีโอภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางธุรกิจ ศึกษาวิธีการพูด วิธีการนำเข้าประเด็นต่างๆ นอกจากนี้ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า เมื่อมองผ่านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่า นักศึกษามีการศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจจากสื่อออนไลน์และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทำให้ได้หลักธรรมที่สามารถนำไปใช้กับการบริหารจัดการธุรกิจ นั่นคือหลักกัลยาณมิตร 7 ประการ กล่าวคือ ต้องมีบุคลิกภาพน่ารัก น่าเคารพและจริงใจ รวมไปถึงมีความอดทนต่อถ้อยคำและข้อสงสัยสุจริต ไม่พาผู้อื่นไปในทางเสื่อมเสีย

คำสำคัญ: วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ; ยุคศตวรรษที่ 21; ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ; หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

*Received January 16, 2021; Revised May 20, 2021; Accepted June 20, 2021

Abstract

The purposes of this study were to study the social contexts of university students that affect English learning culture of university students in the 21st century era and to study English learning culture through Buddhism perspective. This research was done with 60 bachelor students who enrolled English for business communication class at Rajamangala University of Technology Lanna Lampang in the academic year of 2019.

The result based on the first research objective showed that most students who enrolled English for business communication class are business entrepreneurs. The goal of this course was to apply the knowledge gained to their current and future business. In addition to non-classroom education, all students had access to online learning, regardless of whether online English language training website, Facebook or YouTube, including Line application to talk about learning English and other subjects. Students were interested in content that was related to their interests including business communication and some various issues. In addition, the result based on the second research objective showed that for Buddhism perspective, the related Buddhism principle was seven rules of being a good friend that students must be kind, generous, and honest.

Keywords: English learning culture; 21st Century; English for business communication; Buddhist principles

บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน มีเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ โดยนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป โดยแต่ละคนเลือกที่จะศึกษาในช่องทางที่สะดวกและคิดว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และการสร้างความตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิดสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษ และใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าใจองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้การเรียนภาษาต่างประเทศมีจุดมุ่งหมายเหมือนกันคือ จะพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารและมุ่งให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษาโดยใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

Dokkaew (2008) กล่าวถึง ความหมายของสังคม คือ กลุ่มประชากร ที่มีความสัมพันธ์ มีความผูกพันกับสังคมที่ตนอาศัยอยู่และมีการใช้วัฒนธรรมร่วมกัน และ บริบททางสังคม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในสังคม และสิ่งแวดล้อมใน (การคิด การตัดสินใจ ทั้งสิ่งที่มีตัวเองมีและสิ่งที่มีรอบๆ ตัว) โดยจะต้องประสานและสอดคล้องกันและกัน

องค์ประกอบของบริบททางสังคม ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ - กลุ่มคน ต้องเป็นการอยู่ร่วมกันอย่างถาวร ถ้าอยู่ร่วมกันชั่วคราวแล้วแยกกันไปไม่ถือว่าเป็นกลุ่มคนที่เป็นสังคม เช่น ผู้คนตามตลาด ป้ายรถเมล์ เป็นต้น - มีดินแดน หรืออาณาเขต เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันทั้งพื้นดินและพื้นน้ำ - มีการใช้วัฒนธรรมร่วมกัน เช่น ภาษาและศาสนา - มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมีการแบ่งงานกันทำ - มีความสืบทอดถึงชนรุ่นหลังๆ ต่อไป (Nakfon, 2019) วัฒนธรรมการเรียนรู้

Panit (2016) กล่าวถึงวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ดังนี้ 1) เรียนโดยการปฏิบัติเป็นทีมโดยตอบโจทย์ หรือทำงาน/โครงการ เน้นการฝึกทักษะเชิงซ้อน โดยเรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 2) เน้นการฝึกคิดมากกว่าเน้นถูกผิด 3) เป้าหมายคือ มีพัฒนาการรอบด้าน หรือเรียนอย่างบูรณาการ (integrated learning) และ 4) เน้นการสอบเพื่อสอน (test to teach) คือ ใช้การสอบเป็นเครื่องมือในการหาผลตอบรับ

Pinnitamai (2019) กล่าวถึงวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์คือ ต้องกล้าคิด กล้าเสี่ยง กล้าริเริ่ม กล้าทดลอง มีการเล่าสู่และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันโดยจะทำงานเป็นทีมนำมาซึ่งความรู้

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ การศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ เป็นการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน เพื่อใช้สำหรับเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและทางด้านธุรกิจ โดยมีการฝึกทักษะการสนทนา สอบถามด้วยข้อมูลเบื้องต้นทางธุรกิจ การให้ข้อมูลส่วนบุคคล การให้ข้อมูลหรือคำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ สินค้า และบริการ โดยใช้บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และสาขางานอาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการเข้าใจความเหมือน ความแตกต่าง ระหว่างวัฒนธรรมตามมารยาทสังคม ประเพณีของเจ้าของภาษา การใช้กระบวนการเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 Panit (2016) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ สารวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ มนุษย์สัมพันธ์ตามหลักกัลยาณมิตร

หลักกัลยาณมิตรคือหลักทางพุทธจิตวิทยาที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนเกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ใน 3 ด้านหลักๆ กล่าวคือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจและด้านสติปัญญา การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์โดยใช้หลักจิตวิทยานั้น จะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยหลักกัลยาณมิตร 7 ประการ จะอธิบายเรื่อง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเป็นที่รักที่พอใจ เป็นที่ยกย่อง เป็นผู้กล่าวสอน เป็นผู้ทนต่อถ้อยคำ เป็นผู้พูดถ้อยคำลึกซึ้งได้ และไม่ชักนำไปในทางเสื่อมเสีย

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจ พบว่า ในปัจจุบันนักศึกษาหลายคนมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และนักศึกษาหลายคนไม่ได้มีคุณสมบัติตามหลักกัลยาณมิตร ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในด้านธุรกิจ หรือว่าด้านความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำงานวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาบริบททางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21 และ เปรียบเทียบวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในยุคศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) และศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study)

ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บริบททางสังคมของนักศึกษาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

(1) วัฒนธรรมในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนจะขึ้นอยู่กับสิ่งที่นักศึกษาได้คลุกคลี เช่น ในปัจจุบันมีการใช้อินเตอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย ทำให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย รวมไปถึงการติดต่อสื่อสารต่างๆ ดังนั้น นักศึกษาจึงเลือกที่จะหาความรู้ทางออนไลน์ควบคู่ไปกับการเรียนในห้องเรียน

(2) บริบททางสังคมของนักศึกษามีอิทธิพลกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษามีวิธีการเรียนรู้หรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากบริบททางสังคมของแต่ละบุคคล

(3) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับบริบททางสังคมของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study)

การศึกษาในภาคสนามจัดทำขึ้นเพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บริบททางสังคมของนักศึกษาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

(1) ทำการศึกษาและคัดเลือกองค์กร กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสัมพันธ์ของเรื่อง คือ เป็นองค์กรที่มีบทบาทและความสัมพันธ์กับการศึกษา

(2) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

(3) ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับ แนวคิด รูปแบบการจัดการความรู้ และแนวทางการพัฒนาความรู้ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ของนักศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษาวิจัย

(4) สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาในเชิงเอกสารและภาคสนาม โดยนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ เน้นการนำผลการศึกษามาเผยแพร่ให้สถาบันการศึกษารวมไปถึงประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

(5) วิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการประยุกต์ใช้ความรู้ระหว่างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บริบททางสังคมของนักศึกษาและหลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษา

(6) สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงลึกมุ่งเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัยถูกคัดเลือกโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 60 คน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เน้นการศึกษาวิเคราะห์และการมีส่วนร่วมทั้งการเก็บข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย การประชุมกลุ่มย่อย โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับจากเครื่องมือ The Grasha-Riechmann Student Learning Styles โดยปรับเนื้อหาแบบสอบถามอย่างเหมาะสมและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พร้อมทั้งแก้ไขและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสังเกตวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ

ขั้นตอนที่ 5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บันทึกรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อรายละเอียดตั้งปรากฏในวัตถุประสงค์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลาตามแผนที่กำหนดจากนักศึกษาที่มีการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจเพื่อบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งแบบปฐมภูมิ (Unit of observation) จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อค้นหาแนวคิด หลักการ กระบวนการประยุกต์ใช้ความรู้และแนวทางการจัดการความรู้ที่ได้มา

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ในเชิงคุณภาพเพื่อระบุประเด็นตามวัฒนธรรมที่ชัดเจนของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพรายบุคคลโดยใช้แบบสัมภาษณ์รายบุคคล ด้วยวิธีการสนทนาเจาะลึก (in-depth interview) และสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ได้ตัวแปรของการวิจัยตามความรู้ ความคิด ทักษะ ความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติวัฒนธรรมอันเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ แนวปฏิบัติของนักศึกษา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ในการศึกษาบริบททางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21 นักศึกษาส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า “ในยุคปัจจุบันการศึกษาแบบระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากในการเรียนรู้แบบไร้พรหมแดน โดยวิธีการศึกษาจากเว็บไซต์ต่างๆ หรือมีโปรแกรมด้านการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างอิสระเสรีมากขึ้น สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ส่งผลให้มีการฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้น เรามีโอกาสได้เปิดกลุ่มการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่กันและกันได้มากขึ้น มีกลุ่ม application line หรือใน Facebook ที่แบ่งปันความรู้ให้กลุ่มเพื่อนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง” นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ลงเรียนวิชาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจเป็นผู้ประกอบการ โดยมีทั้งเป็นเจ้าของธุรกิจและช่วยครอบครัวบริหาร ดังนั้นนักศึกษาเหล่านี้จึงมีเป้าหมายคือนำความรู้ที่ได้จากการเรียนวิชานี้ไปต่อยอดให้กับธุรกิจของตัวเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยนักศึกษาสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสารในระดับพื้นฐานที่สามารถทำความเข้าใจในบริบทของการเรียนรู้เพื่อองค์ความรู้ ด้านกรณีศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ ด้านการเจรจาภาษาอังกฤษเพื่อการต่อรอง ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยสำนวน ประโยค วิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า สำหรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในยุคศตวรรษที่ 21 จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21 ระบุว่า ภาษาอังกฤษเป็น “Working Language” ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารและการค้นคว้า จะส่งผลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในอนาคต เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานธุรกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย ในปัจจุบันนักศึกษาไทยมีความสามารถคิดวิเคราะห์จากการเรียนรู้มากขึ้นจากเดิมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้ท่องจำ โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางเท่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากขึ้น ด้วยวิธีการ “บรรยายลดลงและเรียนรู้มากขึ้น” (Less Lecture Learn More Approach) โดยทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยได้มีแนวทางจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผลจากการสัมภาษณ์ นักศึกษา พบว่านักศึกษาที่ลงเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจส่วนใหญ่เข้าถึงระบบการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษออนไลน์ รวมไปถึงสื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook หรือ YouTube โดยนักศึกษาให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า “เวลาว่างจากการเรียน ก็จะไปดูคลิป

ภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาที่ดูอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เน้นไปที่ทักษะการฟังและพูด จำการออกเสียงแล้วพูดตาม บางทีถ้ามีโอกาสได้ไปเที่ยวที่ต่างๆ แล้วได้เจอชาวต่างชาติเข้ามาสอบถามหรือต้องการความช่วยเหลือก็สามารถสื่อสารได้” ส่วนการเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่นั้น นักศึกษาให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า “ส่วนใหญ่ก็จะศึกษาผ่าน YouTube โดยจะดูคลิปวิดีโอภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางธุรกิจ ศึกษาวิธีการพูด วิธีการนำเข้าไปประเด็นต่างๆ เราศึกษา ทฤษฎีจากในห้องเรียน แล้วนำไปปฏิบัติกับสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน” นอกจากนี้ในด้านหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา นักศึกษาบางคนมีคุณสมบัติของหลักกัลยาณมิตรครบทั้ง 7 ประการ โดยนักศึกษาคคนหนึ่ง ให้สัมภาษณ์ว่า “ในการทำธุรกิจ เราต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ซื่อสัตย์ พร้อมให้ความรู้แก่ลูกค้าอยู่ เสมอ มีการเจรจาด้วยคำพูดที่ฉลาด และเมื่อมีลูกค้าตำหนิเราเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของเรา เราก็ควรรับฟัง แล้ว นำมาแก้ไขปรับปรุง ที่สำคัญ เราจะไม่ทำร้ายลูกค้าของเราด้วยการให้คำแนะนำที่ผิด” ในขณะเดียวกัน นักศึกษาจำนวนหลายคนเมื่อได้รู้จักกับหลักกัลยาณมิตรทั้ง 7 ประการแล้ว ก็ได้ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทาง เดียวกันว่า “ถ้าปฏิบัติตามหลักกัลยาณมิตรทั้ง 7 ประการแล้ว จะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะ ในด้านธุรกิจหรือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และคนรอบข้าง”

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21: มองผ่านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 60 คน ใน ปีการศึกษา 2562 นั้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเรียนวิชานี้คือนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดกับ ธุรกิจของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วยรูปแบบ ลักษณะทางการทำธุรกิจที่ทันสมัยด้วยช่องทางต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นช่องทางออนไลน์ หรือ ออฟไลน์ และในปัจจุบันวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21 ได้มีแนวโน้มที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยแห่งการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน โดยในขณะเดียวการการทำธุรกิจที่มุ่งเน้นในเรื่องของการลดต้นทุนเพื่อเพิ่มผลกำไร อาจจะส่งผลกระทบต่อ การสร้าง จิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อในการทำธุรกิจ ดังจะเห็นได้จากผู้บริโภคมักมีการร้องเรียนผู้ประกอบการเป็น จำนวนมาก ซึ่งสะท้อนว่า ผู้ประกอบการบางส่วนนั้นยังขาดจิตสำนึก คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบ สัมมาอาชีพ และการทำธุรกิจ ดังนั้นการที่จะทำให้อสังคมเกิดความสันติ และ น่าอยู่ เป็นสังคมแห่งความ รับผิดชอบต่อ เราจึงต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ มุ่งเน้นการน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้อย่างสม่าเสมอเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ในทุกมิติ ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนิน ธุรกิจที่เหมาะสมกับการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21 คือ อิทธิบาท 4 คือ ฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง เครื่องมือที่ทำให้บรรลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ กล่าวคือ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำ ตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า หลักอิทธิบาท 4 โดยผู้วิจัยได้กลั่นกรองออกมาเป็นโมเดลพฤติกรรมเชิงพุทธ สำหรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21 ว่าเป็น โมเดลอิทธิ

บาท 4 ที่เป็นองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัย ซึ่งนับเป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน หรือ ผู้ที่กำลังริเริ่มทำธุรกิจเป็นอย่างมากซึ่งผู้ประกอบการรายใหม่นั้นจะต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ชื่อสัตย์ พร้อมให้ความรู้แก่ลูกค้า อยู่เสมอ มีการเจรจาด้วยคำพูดที่จริงใจ และเมื่อมีลูกค้าตำหนิเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ก็ควรรับฟัง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ที่สำคัญ ต้องไม่ทำร้ายลูกค้าด้วยการให้คำแนะนำที่ผิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Webber (2009) ที่ว่า บทบาทของพุทธศาสนา นับว่ามีความสำคัญกับการบริหารธุรกิจในโลกยุคปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นแนวโน้มที่ดีที่จะทำให้ธุรกิจมีคุณธรรม ประสบความสำเร็จและเกิดความยั่งยืนสืบไป โดยหลักอิทธิบาท 4 ได้จำแนกไว้เป็น 4 อย่างดังนี้

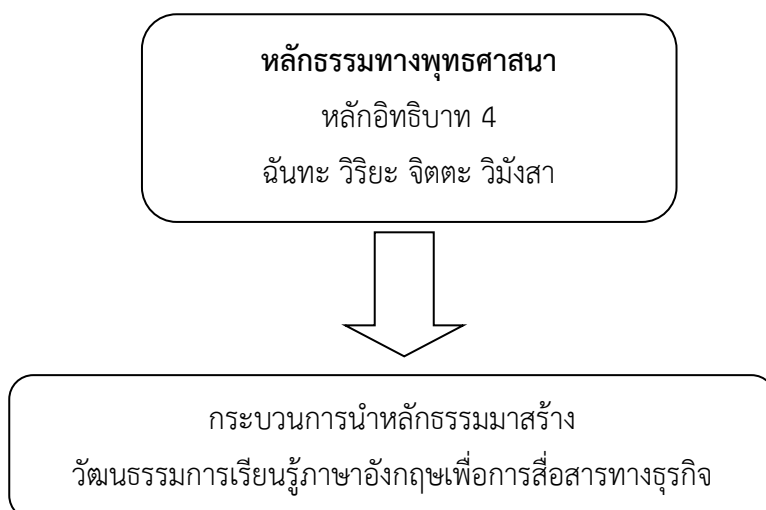
1. **ฉันทะ** ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น กล่าวคือ เมื่อเราจะทำกิจการอันใด เราต้องชื่นชอบ พอใจในการกระทำสิ่งนั้น กระทำแล้วไม่สร้างเดือดร้อนต่อตนเอง ต่อผู้อื่น หรือ ต่อสังคม และผู้บริโภคสินค้า หรือ บริการ เช่น เราเพิ่มช่องทางรับรู้ข้อมูลสินค้าและบริการผ่านภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมการขายให้กับชาวต่างชาติที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม Workshop จากเรา

2. **วิริยะ** ความพากเพียรในสิ่งนั้น กล่าวคือ ในการประกอบสัมมาอาชีพ หรือ การประกอบธุรกิจ ความอดทน และความพยายามเป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากการแข่งขันในภาคธุรกิจนั้นมีการแข่งขันสูงมาก เราจึงจำเป็นต้อง หมั่นเรียนรู้ พากเพียรที่จะปรับปรุงพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภาษาอังกฤษเพิ่มเติมให้ได้มากที่สุด

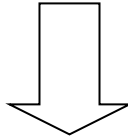
3. **จิตตะ** ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น กล่าวคือ การนำเสนอสินค้าและบริการในรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบัน มีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่าง หลากหลายและมากมายด้วยภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่กำลังมาแรงในแวดวงธุรกิจในปัจจุบัน ซึ่งได้สร้างมูลค่าทางการเงินไว้อย่างมาก ดังนั้นเราจึงต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันสมัย อยู่ตลอดเวลา

4. **วิมังสา** การหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น กล่าวคือ เมื่อเราเป็นผู้ประกอบการ สิ่งสำคัญคือการหมั่นปรับปรุงพัฒนาสินค้าและบริการของเราที่มีอยู่ให้ตรงตามการจัดจำหน่ายสินค้า ตลอดจนกลุ่มผู้บริโภคที่มีอยู่และการขยายกลุ่มลูกค้าอยู่เสมอ โดยภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจมีความจำเป็นเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

โมเดลพฤติกรรมเชิงพุทธสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21

**โมเดลพฤติกรรมเชิงพุทธสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21**

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่ว่า เพื่อศึกษาบริบททางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาแบบระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากในการเรียนรู้ โดยวิธีการศึกษาจากเว็บไซต์ต่างๆ หรือมีโปรแกรมด้านการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างอิสระ ทำให้สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ส่งผลให้มีการฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้น และสังคมการเรียนรู้แบบใหม่เกิดขึ้น นั่นคือกลุ่มแบ่งปันความรู้ผ่าน Application Line หรือ Facebook แบ่งปันความรู้ให้กลุ่มเพื่อนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมไปถึงมีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ส่งผลให้นอกจากจะเกิดประโยชน์ทางการศึกษาแล้ว ยังเป็นผลดีต่อธุรกิจต่างๆ เนื่องจากบริบททางสังคมของนักศึกษาแต่ละคนมีความหลากหลาย แต่ละคนมีธุรกิจเป็นของตัวเองของครอบครัว หรือคนที่กำลังจะมีในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ (Sutassani, 2003) ที่ว่า การมีเพื่อนที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้ได้ร่วมกันคิดช่วยกันทำ ก่อให้เกิดการร่วมมือประสานงานและความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดผลบรรลุเป้าหมาย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ว่า เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ลงเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจส่วนใหญ่เข้าถึงระบบการเรียนรู้ออนไลน์ มีวิธีการเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษออนไลน์ รวมไปถึงสื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook หรือ YouTube โดยทำการฝึกฝนด้วยตัวเองโดยใช้เวลาวางจากการเรียน ก็จะเปิดดูคลิปภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาที่ดูอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ เน้นไปที่ทักษะการฟังและพูด จำการออกเสียงแล้วพูดตาม เพื่อที่จะสามารถมีความคุ้นชินแล้วนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้การมีหลักธรรมในใจจะเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยหลักธรรมที่สอดคล้องคือ หลักกัลยาณมิตรทั้ง 7 ประการ คือ 1. ปิโย คือนักศึกษาต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า 2. ครุ คือความน่าเคารพเชื่อถือ นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำธุรกิจ 3. ภาวนีโย คือการที่นักศึกษาหมั่นทบทวนตัวเองเกี่ยวกับคำตำหนิต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำธุรกิจรวมถึงการประเมินตนเองในด้านการเรียนว่า ที่ผ่านมามีทำได้ดีแล้วหรือยัง และนำมาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ 4. วตตา คือเป็นที่ปรึกษาที่ดี คอยให้คำแนะนำแก่เพื่อนเกี่ยวกับการเรียน และแนะนำลูกค้าเกี่ยวกับสินค้าต่างๆ 5. วจนกขโม คือการอดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำซักถามต่างๆ อยู่เสมอ และสามารถรับฟังได้ด้วยความอดทน ไม่เบื่อก่อน เมื่อมีลูกค้าตำหนิเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ก็ควรรับฟัง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง 6. คม

ภริยจ กถ กตตา คือสามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ให้เข้าใจ พร้อมให้ความรู้แก่ลูกค้าและเพื่อนในชั้นเรียนอยู่เสมอ และ 7. โน จฏฐาเน นิโยชเย คือต้องไม่แนะนำหรือชักจูงผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย ต้องไม่ทำร้ายลูกค้าด้วยการให้คำแนะนำที่ผิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Webber (2009) ที่ว่า บทบาทของพุทธศาสนานับว่ามีความสำคัญกับการบริหารธุรกิจในโลกยุคปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นแนวโน้มที่ดีที่จะทำให้ธุรกิจมีคุณธรรม ประสบความสำเร็จและเกิดความยั่งยืนในธุรกิจ

สรุป

การศึกษาในยุคปัจจุบันมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะหาความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาทางออนไลน์นอกเหนือจากเนื้อหาออฟไลน์ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียน อาจารย์ผู้สอนก็สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามยุคสมัยได้โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยในการสอน ไม่ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันต่างๆ (Facebook หรือ YouTube) เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว สะดวก เพราะการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาเลือกที่จะเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจเนื่องจากบริบททางสังคมของนักศึกษาซึ่งมีผลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยเนื้อหาวิชานี้จะเน้นไปทางด้านการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารทางธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เป็นผู้ประกอบการ นอกจากเลือกลงเรียนวิชานี้แล้ว เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ก็เลือกที่จะหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook หรือ YouTube โดยเนื้อหาที่นักศึกษาสนใจคือ การศึกษาวิธีการพูด วิธีการนำเข้าประเด็นต่างๆ ซึ่งการเรียนในห้องเรียนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา โดยนักศึกษาจะเน้นการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนควบคู่กันไป ซึ่งสิ่งที่การนั่งเรียนในห้องให้ไม่ได้ นั่นคือประสบการณ์จริงในการนำไปใช้ ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ไม่ได้ นั่นคือความรู้ด้านทฤษฎีต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในทางธุรกิจนั้น การมีความรู้เยอะเท่ากับเปิดโอกาสในธุรกิจเยอะ ดังนั้น การลงเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจจะช่วยสร้างโอกาสให้กับตัวนักศึกษาเองและการสร้างธุรกิจใหม่ๆ ในอนาคต และที่สำคัญหากนักศึกษามีหลักธรรมกัลยาณมิตร 7 ประการในใจ นักศึกษาจะพบกับความสำเร็จในทุกๆ เรื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การศึกษาแบบระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากในการเรียนรู้ ทำให้สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ส่งผลให้มีการฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้นและเกิดสังคมการเรียนรู้แบบใหม่ขึ้น

ดังนั้น สถานศึกษาควรนำผลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาเนื้อหาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจเพื่อให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาสามารถนำผลการวิจัยมาเป็น

แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยผลิตสื่อการสอนออนไลน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า นักศึกษาฝึกฝนด้วยตัวเองโดยใช้เวลารว่างจากการเรียน ก็จะเปิดดูคลิปวิดีโอเนื้อหาภาษาอังกฤษ การมีกิจกรรมในใจจะเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมที่สอดคล้องคือ หลักกัลยาณมิตรทั้ง 7 ประการ คือ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ชื่อสัตย์ พร้อมให้ความรู้แก่ลูกค้าอยู่เสมอ มีการเจรจาด้วยคำพูดที่ฉลาด และเมื่อมีลูกค้าทำหนิเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ก็ควรรับฟัง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ที่สำคัญ ต้องไม่ทำร้ายลูกค้าด้วยการให้คำแนะนำที่ผิด จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 นักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติตามหลักกัลยาณมิตร แต่ไม่มีความรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่น

ดังนั้น สถานศึกษาควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่นๆ มาเผยแพร่เพื่อให้นักศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ และตามบริบททางสังคมของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยต่อยอดในรูปแบบสื่อที่น่าสนใจและสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา และควรสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองที่ไม่เพียงแต่พัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ แต่ยังรวมไปถึงพัฒนาการสื่อสารด้านอื่นๆ ด้วยเพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด

2.2 ควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับการศึกษาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้นักศึกษาได้ประโยชน์จากการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการเรียน รวมไปถึงในชีวิตประจำวัน

References

- Dokkaew, N. (2008). *Korean Social and Cultural Contexts as Shown on TV Drama Series "Full House"*. Bangkok: Graduate School of Dhurakij Pundit University.
- Nakfon, J. (2019). *Social Context: Cultures and Values that Affect Education Policies and Plans*. Retrieved May 4, 2019, from <http://edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/23723-13.pdf>
- Panit, W. (2016). *New Learning Culture*. Retrieved May 9, 2019, from <https://www.gotoknow.org/posts/611744>
- Panit, W. (2012). *Learning Skills of the 21st Century*. Bangkok: Sodsi-Sakitwong Foundation.
- Pinnitamai, W. (2019). *Desirable Learning Culture: The Adjustment of Cultural Learning*. Retrieved May 5, 2019 from <http://www.stabundamrong.go.th/web/sarn/sarn31.pdf>
- Sutassani, S. (2003). *Human Relationship*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Weber, J. F. (2009). Using Exemplary Business Practices to Identify Buddhist and Confucian Ethical Value Systems. *Business and Society Review*, 4(114), 511-540.